Lietas Nr. C13045712
Lietas arhīva Nr. CA-0281-13/8

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Jelgavā 2013.gada 26.novembrī

Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija

šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese M.Terjuhana,

tiesneses D.Baltā, A.Misiuna,

ar sekretāri G.Agrumu,

piedaloties prasītāja /pers. E/ pārstāvim /Pers. L/, atbildētāja SIA „Penkule" pārstāvim /pers. G/ un juridiskās palīdzības sniedzējam zvērinātam advokātam Agrim Eglītim,

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. E/ prasībā pret SIA „Penkule" par pienākuma uzlikšanu sniegt informāciju un dalībnieku sapulcē pieņemto lēmumu atzīšanu par spēkā neesošiem sakarā ar SIA „Penkule" apelācijas sūdzību par Dobeles rajona tiesas 2013.gada 17.maija spriedumu.

Noklausoties tiesas sēdes priekšsēdētājas tiesneses M.Terjuhanas ziņojumu, Civillietu tiesu kolēģija

konstatēja

/pers. E/, /personas kods/, 2012.gada 30.maijā cēla *prasību* Dobeles rajona tiesā pret SIA „Penkule", reģ. Nr.4510300911, par dalībnieku sapulces lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2012.gada 5.aprīlī notika SIA „Penkule" dalībnieku sapulce, kurā ar pilnvaroto personu starpniecību piedalījās arī /pers. E/. Dalībnieku sapulcē prasītājam balsošanai tika piešķirtas 916 balsis atbilstoši it kā kapitāla daļu skaitam, lai gan prasītājam pretēji SIA „Penkule" norādītajam faktiski pieder 1 815 SIA „Penkule" kapitāla daļas. Prasītāja ieskatā minēto apliecina prasītāja rīcībā esošā paju karte, kas juridiskā spēka ziņā ir pielīdzināma komercsabiedrības valdes izziņai par dalībniekam piederošajām kapitāla daļām, kurā atspoguļots, ka prasītājam uz 2009.gada 5.maiju pieder 1 643 kapitāla daļas, kā arī 2010.gada 23.jūlijā noslēgts dāvinājuma līgums, uz kura pamata prasītājam uzdāvinātas vēl papildus 172 kapitāla daļas, kopā prasītājam pieder 1815 SIA „Penkule" kapitāla daļas, turklāt šāds kapitāla daļu skaits piederēja prasītājam arī uz SIA „Penkule" dalībnieku sapulces norises brīdi.

Norādīts, ka SIA „Penkule" pirms tā tika ierakstīta komercreģistrā kā sabiedrība ar ierobežotu atbildību, bija paju sabiedrība, kuras darbība tika regulēta saskaņā ar tobrīd spēkā esošo likumu „Par paju sabiedrībām", kura preambulā bija ietverta arī termina „rezerves kapitāls" definīcija, saskaņā kuru rezerves kapitāls ir sabiedrības īpašuma vērtība, kas statūtos noteiktajā kārtībā tiek uzkrāta iepriekš neparedzētu zaudējumu segšanai vai citu vajadzību finansēšanai.

Norādīts, ka SIA „Penkule", izšķiroties par saimnieciskās darbības turpināšanu un paju sabiedrības reorganizēšanu par komercsabiedrību pārveidošanas ceļā, izdarīja izvēli īstenot turpmāko komercdarbību sabiedrības ar ierobežotu atbildību formā. SIA „Penkule" ir kļuvuši saistoši Komerclikuma noteikumi, kuri neparedz rezerves kapitāla, kā arī rezerves kapitāla daļu, turklāt bez balsstiesībām, esamības iespēju. Gluži pretēji - Komerclikuma XII sadaļas 1.nodaļā, kurā ir regulēti pamatkapitāls un daļa, kā vienīgais sabiedrības ar ierobežotu ar atbildību kapitāls, kurš dalībniekiem dod tiesības uz tā daļām, ir minēts pamatkapitāls un tā daļa. Turklāt saskaņā ar Komerclikuma 186.panta trešo daļu, daļa dod dalībniekiem tiesības piedalīties sabiedrības pārvaldē, peļņas sadalē un sabiedrības mantas sadalē sabiedrības likvidācijas gadījumā, kā arī citas likumā un statūtos paredzētās tiesības.

Norādīts, ka SIA „Penkule" statūtos vai citos iekšējos sabiedrības dokumentos nav norādīta atšķirīga kārtība no Komerclikumā ietvertā regulējuma. Norādīts, ka nav iespējama situācija, ka sabiedrībai ir noteikts rezerves kapitāls, kura daļa bez balsstiesībām pieder tās dalībniekam.

Pausts viedoklis, ka konkrētajā gadījumā ir konstatēti būtiski pārkāpumi sapulcē pieņemto lēmumu pieņemšanā, proti, prasītājam nav atzītas balsstiesības jeb citiem vārdiem prasītājs ir ticis „apzagts" par 899 kapitāla daļām, kas uz kopējā SIA „Penkule" kapitāla daļu skaita fona 7113 daļas ir vērā ņemams apmērs. Tādējādi prasītājam ir tikusi prettiesiski liegta iespēja pilnvērtīgi piedalīties SIA „Penkule" pārvaldē, realizējot balsstiesības atbilstoši iegūtā kapitāla apmēram dalībnieku sapulces ietvaros. Tāpat norāda, ka SIA „Penkule" dalībniekiem piederošo kapitāla daļu skaits nav Komerclikumā noteiktajā kārtībā atspoguļots Komercreģistrā, līdz ar to pastāv iespēja, ka likumā noteiktajā kārtībā nav pilnvērtīgi atzītas tiesības piedalīties dalībnieku sapulcē un balsot arī citiem SIA

„Penkule" dalībniekiem, prettiesiski deformējot SIA „Penkule" pārvaldīšanas kārtību.

Pamatojoties uz Komerclikuma 186.panta trešo daļu, 217.panta pirmo daļu, Civilprocesa likuma 1.pantu, 26.panta otro daļu, 44.panta pirmo daļu, 127.-130.pantu, prasītājs *lūdz tiesu*:

- atzīt par spēkā neesošiem visus 2012.gada 5.aprīļa SIA „Penkule" dalībnieku sapulcē pieņemtos lēmumus;

- atzīt par nenotikušu SIA „Penkule" 2012.gada 5.aprīļa dalībnieku sapulci;

- piedzīt izdevumus advokāta palīdzības samaksai Ls 1000 apmērā.

SIA „Penkule" iesniedza tiesā *rakstveida paskaidrojumus par šo prasību*, kuros prasību pilnībā neatzīst.

Paskaidrots, ka SIA „Penkule" 2012.gada 5.aprīļa dalībnieku sapulce tika sasaukta un lēmumi tajā tika pieņemti Komerclikumā noteiktajā kārtībā. Tā, SIA „Penkule" 2012.gada 5.aprīļa dalībnieku sapulci, ievērojot Komerclikuma 213.pantu un 214.pantu, sasauca SIA „Penkule" valde, paziņojumu par dalībnieku sapulces sasaukšanu nosūtot visiem tās dalībniekiem 2012.gada 19.martā. Sapulce notika paziņojumā par dalībnieku sapulces sasaukšanu noteiktajā vietā un laikā - 2012.gada 5.aprīlī plkst.10.00 Penkules kultūras namā, /adrese/.

Norādīts, ka saskaņā ar ierakstiem komercreģistrā SIA „Penkule" parakstītā pamatkapitāla lielums ir Ls 106695, apmaksātā pamatkapitāla lielums ir Ls 106695, pamatkapitāla daļu skaits ir 7113 ar vienas kapitāldaļas nominālvērtību Ls 15. Uz sapulci bija ieradušies un tajā piedalījās dalībnieki, kuri kopā pārstāvēja vairāk par pusi no balsstiesīgā pamatkapitāla, proti Ls 85545 jeb 5703 daļas, kas sastāda 80,18% no SIA „Penkule" pamatkapitāla. Visi darba kārtībā esošie jautājumi tika pieņemti ar dalībnieku lēmumiem par to nododot vairāk par pusi no dalībnieku sapulcē pārstāvētajām balsīm.

Paskaidrots, ka saskaņā ar ziņām, kuras norādītas SIA „Penkule" dibināšanas līgumā, pārreģistrējot paju sabiedrību „Penkule" par sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Penkule", prasītājam /pers. E/ uz SIA „Penkule" reģistrācijas brīdi komercreģistrā piederēja 12 SIA „Penkule" kapitāldaļas ar to kopējo nominālvērtību Ls 180. Uz 2012.gada 5.aprīli /pers. E/ piederēja 916 SIA „Penkule" kapitāldaļas ar to kopējo nominālvērtību Ls 13740.

Norādīts, ka saskaņā ar Komerclikuma 211.panta pirmo daļu katra daļa dalībniekam dod vienu balsi. Ievērojot minēto, prasītājam 2012.gada 5.aprīļa SIA „Penkule" dalībnieku sapulcē tika piešķirtas un viņš varēja balsot ar 916 balsīm, kas atbilst SIA „Penkule" dalībnieku reģistrā reģistrētajām ziņām par /pers. E/ piederošo SIA „Penkule" kapitāldaļu skaitu. Nav iespējama situācija, ka sabiedrībai ar ierobežotu atbildību ir noteikts rezerves kapitāls, ar kura daļām dalībnieki varētu piedalīties sabiedrības pārvaldē.

Atbildētājs atzīst, ka izsniedza prasītājam izziņu, kurā tika iekļauti neprecīzi dati. Tā kā SIA „Penkule" dalībniekiem nepieder SIA „Penkule" rezerves kapitāls, tad prasītājam piederēja tikai un vienīgi 916 SIA „Penkule" kapitāldaļas ar kopējo nominālvērtību Ls 13740.

/pers. E/, /personas kods/, 2012.gada 1.augustā cēla *prasību* Dobeles rajona tiesā pret SIA „Penkule", reģ. Nr.4510300911, par pienākuma uzlikšanu sniegt informāciju.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2012.gada 11.aprīlī prasītājs nosūtīja atbildētājam trīs pieprasījumus par informācijas sniegšanu:

- pieprasījumā Nr. 140301 prasītājs lūdzis atbildētāju sniegt informāciju par visiem atbildētāja dalībniekiem piederošo kapitāla daļu skaitu sabiedrībā uz 2012.gada 11.aprīli, norādot arī procentuālu daļu skaita izteiksmi pret sabiedrības pamatkapitālu, ievērojot, ka Uzņēmumu reģistra Komercreģistrā atspoguļotā situācija nav patiesa, kā arī sniegt detalizētu informāciju, kādā veidā tika sadalītas atbildētājam piederošās 172 kapitāla daļas, kas reģistrētas Uzņēmumu reģistrā uz 2003.gada 16.decembri;

- pieprasījumā Nr. 140304 prasītājs lūdzis atbildētāju sniegt informāciju par to, kā izlietota atbildētāja peļņa, kura nav izmaksāta dividendēs sabiedrības dalībniekiem par pēdējiem 10 gadiem, sniedzot detalizētu atšifrējumu par visiem darījumiem, kuru apmērs pārsniedz 10 000 Ls;

- pieprasījumā Nr. 140305 prasītājs lūdzis atbildētāju sniegt informāciju par to, vai atbildētāja dalībniekam - prasītājam ir izmaksātas dividendes no sabiedrības peļņas pilnā apmērā saskaņā ar sabiedrības dalībnieku sapulces lēmumiem par visu laika periodu, kurā prasītājs ir atbildētāja dalībnieks, norādot izvērstu dividenžu izmaksu aprēķinu, turklāt lūdzot sniegt informāciju, kādēļ dividendes par 2009.gadu tika izmaksātas tikai 2011.gadā.

Līdz prasības iesniegšanas dienai prasītājs atbildes uz pieprasījumiem par informācijas sniegšanu nav saņēmis.

Prasītāja tiesības saņemt informāciju pamatotas ar Komerclikuma 194.pantu. Kaut arī Komerclikums neparedz speciālu atbilžu uz pieprasījumiem sniegšanas termiņu, atbildes nesniegšana četru mēnešu garumā uzskatāma gan par 14 dienu termiņa, gan saprātīga laika perioda, termiņa nokavējumu.

Prasītājs ar informācijas pieprasījuma palīdzību īsteno savas tiesības piedalīties atbildētāja pārvaldē, līdz ar to atbildētāja informācijas nesniegšana prasītājam būtiski kaitē prasītāja ar likumu aizsargātajām interesēm. Tādejādi prasība par pienākuma uzlikšanu sniegt informāciju uzskatāma par patstāvīgu prasības pieteikuma priekšmetu.

Pamatojoties uz minēto, kā arī Komerclikuma 194.pantu, Civilprocesa likuma 1., 26., 44., 127.-130.pantiem, prasītājs *lūdz tiesu* uzlikt par pienākumu atbildētājam sniegt informāciju:

- par visiem atbildētāja dalībniekiem piederošo kapitāla daļu skaitu sabiedrībā uz 2012.gada 11.aprīli, norādot arī procentuālu daļu skaita izteiksmi pret sabiedrības pamatkapitālu, ievērojot, ka Uzņēmumu reģistra Komercreģistrā atspoguļotā informācija neatbilst patiesajai situācijai, kā arī sniegt izvērstu un detalizētu informāciju, kādā veidā tika realizētas atbildētājam piederošās 172 kapitāla daļas, kas reģistrētas Uzņēmumu reģistrā uz 2003.gada 16.decembri;

- par to, kā ir tikusi izlietota atbildētāja peļņa, kura nav tikusi izmaksāta dividendēs sabiedrības dalībniekiem par pēdējiem 10 gadiem, sniedzot izvērstu un detalizētu atšifrējumu par visiem darījumiem, kuru apmērs pārsniedz 10 000 Ls;

- par to, vai atbildētāja dalībniekam - prasītājam ir izmaksātas dividendes no sabiedrības peļņas pilnā apmērā saskaņā ar sabiedrības dalībnieku sapulču lēmumiem par visu laika periodu, kurā prasītājs ir atbildētāja dalībnieks, norādot izvērstu un detalizētu dividenžu izmaksas aprēķinu par katru gadu. Turklāt papildus tika pieprasīts sniegt izvērstu pamatojumu, izskaidrojot, kāda iemesla dēļ dividendes par 2009.gadu prasītājam tika izmaksātas tikai 2011.gadā.

SIA „Penkule" iesniedza tiesā *rakstveida paskaidrojumus par šo prasību*, kuros prasību pilnībā neatzīst.

Paskaidrojumos norādīts, ka savu prasības pieteikumu prasītājs ir pamatojis uz Komerclikuma 194.pantu un norādījis, ka dalībniekam ir tiesības saņemt visu informāciju par sabiedrību, un tā kā Komerclikumā nav speciālas normas, kurā būtu noteikts termiņš informācijas sniegšanai sabiedrības dalībniekiem, ir piemērojama vispārējā Komerclikumā ietverta kārtība, saskaņā ar kuru informācija ir sniedzama 14 dienu laikā.

Ir pausts viedoklis, ka prasītājs kļūdaini interpretējis Komerclikuma 194.pantu. Tā, saskaņā ar Komerclikuma 194.pantu, dalībniekam ir tiesības saņemt no valdes informāciju par sabiedrības darbību un iepazīties ar visiem sabiedrības dokumentiem. Šīs tiesības var ierobežot katrā konkrētajā gadījumā ar dalībnieku sapulces lēmumu, ja ir pamatotas aizdomas, ka dalībnieks iegūtās ziņas varētu izmantot pretēji sabiedrības mērķim, nodarot sabiedrībai vai ar to vienā koncernā ietilpstošajam subjektam, vai trešajām personām būtisku kaitējumu vai zaudējumus. No minētā regulējuma izriet, ka dalībnieka tiesības uz informāciju un tiesības iepazīties ar sabiedrības dokumentiem var tikt ierobežotas ar sabiedrības dalībnieku sapulces lēmumu. Tā kā valdes pienākums atbilstoši Komerclikuma 169.pantam ir pildīt savus pienākumus kā kārtīgam un rūpīgam saimniekam, tās pienākumos ietilpst arī pārliecināties, kādiem mērķiem informācija tiks izmantota, jo informācija varētu būt izmantota pretēji sabiedrības mērķiem un nodarīt tai zaudējumus. Tādējādi, gan valdei, gan dalībnieku sapulcei, lemjot par informācijas sniegšanu, ir jāizvērtē informācijas pieprasīšanas mērķis. Dalībniekam, pieprasot informāciju, ir jāpamato tās nepieciešamība. Turklāt, pieprasītajai informācijai ir jābūt samērīgai. Minētā atziņa ir nostiprināta arī juridiskajā literatūrā - Adolf Baumbach/Alfred Hueck, Gmbh-Gesetz,16. Auflage, Munhen, 1996).

Norādīts, ka prasītājs, pieprasot informāciju no atbildētāja valdes, nebija pamatojis informācijas nepieciešamību, tās pieprasīšanas un izlietošanas mērķi, kā arī pieprasīja pilnā apjomā vēsturisku informāciju, kas apgrūtināja atbildētāja valdes pienākuma izpildi pārliecināties, kādiem mērķiem informācija tika izmantota. Norādīts, ka kārtējas dalībnieku sapulces valde sasauc reizi gadā. Prasītāja pieprasītā informācija, kas bija atbildētāja rīcībā, tika sniegta ar 2012.gada 2.augusta vēstuli Nr.67 un 2012.gada 29.augusta vēstulēm.

Norādīts, ka saskaņā ar Informācijas atklātības likuma 1.panta 1.punktā doto jēdziena „informācija" tulkojumu, ar to saprotama ziņa vai ziņu kopums jebkurā tehniski iespējamā fiksēšanas, uzglabāšanas vai nodošanas veidā.

Norādīts, ka, ņemot vērā minēto, sabiedrības dalībniekam atbilstoši Komerclikuma 94.pantam ir tiesības saņemt tikai to informāciju, jeb tehniski fiksētas ziņas vai ziņu kopumu, kura jau ir sabiedrības rīcībā tehniski fiksēta. Komerclikuma 194.panta jēga nav uzlikt pienākumu sabiedrībai analizēt, apkopot tās rīcībā esošo informāciju un radīt jaunu informāciju. Atbildētāja ieskatā, sabiedrības valdei nav pienākuma radīt jaunu informāciju un sniegt to dalībniekam. Līdz ar to pilnībā nepamatotas ir prasītāja prasības uzlikt par pienākumu sabiedrībai radīt jaunu informāciju un sniegt to prasītājam, un proti:

1) prasības 1.punkta minēto: „...norādot arī procentuālu daļu skaita izteiksmi pret sabiedrības pamatkapitālu...";

2) prasības 2.punktā minēto: „...sniedzot izvērstu un detalizētu atšifrējumu (peļņas izlietojuma/darījuma veids, datums, darījuma puses, summa, saimnieciskais un juridiskais pamatojums utt.)...";

3) prasības 3.punkts.

Ar Dobeles rajona tiesas 2013.gada 7.maija lēmumu civillieta Nr.C13054112 /pers. E/ prasībā pret SIA „Penkule" par pienākuma uzlikšanu sniegt informāciju pievienota civillietai Nr.13045712 Aigara Žaimja prasībā pret SIA „Penkule" par dalībnieku sapulcē pieņemto lēmumu atzīšanu par spēkā neesošu (2.sēj., lietas 136.-137.lapa).

Ar Dobeles rajona tiesas 2013.gada 17.maija spriedumu /pers. E/ *prasība apmierināta daļēji*. Tiesa nosprieda:

Prasību apmierināt daļā, pārējā daļā tiesvedību izbeigt.

Uzlikt par pienākumu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Penkule", reģistrācijas Nr. 45103000911, sniegt /pers. E/, /personas kods/, informāciju par visiem SIA „Penkule" dalībniekiem piederošo kapitāla daļu skaitu sabiedrībā uz 2012.gada 11.aprīli, norādot arī procentuālo daļu skaita izteiksmi pret sabiedrības pamatkapitālu, ievērojot, ka Uzņēmumu reģistra Komercreģistrā atspoguļotā informācija neatbilst patiesajai situācijai, kā arī sniegt izvērstu un detalizētu informāciju, kādā veidā tika realizētas (sadalītas) SIA „Penkule" piederošās brīvās 172 kapitāla daļas, kas reģistrētas Uzņēmumu reģistrā uz 2003.gada 16.decembri.

Informācijas sniegšanas termiņš 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Atzīt par spēkā neesošiem 2012.gada 5.aprīlī sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Penkule" pamatkapitāldaļu īpašnieku un pilnvaroto sapulces lēmumus pilnībā.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Penkule", reģistrācijas Nr. 45103000911 par labu /pers. E/, /personas kods/, tiesāšanās izdevumus, šādā apmērā, samaksātā valsts nodeva Ls 100,00, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 7,69, izdevumi par advokāta pakalpojumiem Ls 1500,00, bet kopā piedzīt Ls 1607,69.

Tiesa konstatēja, ka lietā nepastāv strīds par to, ka prasītājs ir atbildētāja dalībnieks.

Tiesa atzina par nepamatotu atbildētāja argumentu, ka attiecībā uz prasītāju ir piemērojami Komerclikuma 194.panta nosacījumi. Komerclikuma 194.pants konkrēti pasaka, ka ierobežot dalībnieka tiesības attiecībā uz informāciju var tikai ar dalībnieka sapulces lēmumu, šajā konkrētajā gadījumā šāda dalībnieku lēmuma attiecībā uz prasītāja pieprasītajām ziņām atbildētāja rīcībā nav. Lai gan Komerclikums nenosaka maksimālo atbildes sniegšanas termiņu, tad tomēr argumentācija, ka prasītājam jāgaida gads līdz nākamās dalībnieku sapulces sasaukšanai, tiesas ieskatā, ir būtisks prasītāja kā dalībnieka tiesību aizskārums. Ja atbildētājs atbilstoši Komerclikuma 169.panta nosacījumiem pildītu savus pienākumus kā kārtīgs un rūpīgs saimnieks, tad atbildētājam, rodoties šaubām par informācijas mērķi, bija pienākums saprātīgā termiņā šīs šaubas novērst.

Attiecībā par atbildētāja argumentu, ka atbildētājam nav jārada jauna informācija, tiesa nonāk pie atziņas, ka gadījumā, ja atbildētājs būtu vedis daļu uzskaites reģistru atbilstoši Komerclikuma 187.pantam, informācija par kapitāldaļa sadalījumu, būtu atbildētāja rīcībā. Līdz ar to tiesa secināja, ka prasītāja prasība par pienākuma uzlikšanu atbildētājam sniegt informāciju ir apmierināma uzturētajā daļā, pārējā daļā tiesvedība ir izbeidzama, saskaņā ar Civilprocesa likuma 223.panta 4.punkta nosacījumiem, jo prasītājs atteicies no prasības. (Pirmās instances tiesas sēdē prasītāja pārstāvis uzturēja prasību par dalībnieku sapulcē pieņemto lēmumu atzīšanu par spēkā neesošu, prasību par informācijas sniegšanu uzturēja daļēji - daļā par pienākumu sniegt informāciju, kas norādīta pirmajā apakšdaļā).

Tiesa ir konstatējusi, ka saskaņā ar /pers. E/ izdoto paju karti viņam reģistrētas 1643 daļas, tai skaitā pamatkapitāla daļas 866, šāds ieraksts izdarīts 2009.gada 5.maijā un nav pamatots ar normatīvo aktu, kas noteiktu kādas daļas ir šī starpība starp kopējo daļu skaitu un pamatkapitāla daļu skaitu, ņemot vērā to apstākli, ka rezerves kapitāla daļas no Komerclikuma 3.nodaļas „Sabiedrības pamatkapitāls", izslēgtas ar 2002.gada 14. aprīļa grozījumiem, kas stājās spēkā 2002.gada 15.martā.

Spriedumā norādīts, ka lietas materiāliem pievienota atbildētāja 2012.gada 8.maijā izdotā izziņa Nr.38, kurā norādīts, ka /pers. E/ pieder 1815 SIA „Penkule" kapitāldaļas, tai skaitā 938 pamatkapitāla daļas ar balsstiesībām un 877 rezerves kapitāla daļas bez balsstiesībām. Izziņa nesatur normatīvu pamatojumu.

Atbildētājs savā 2012.gada 27.jūnija paskaidrojumā norāda, ka /pers. E/ 2012.gada 5.aprīlī pieder 916 kapitāldaļu, kas dod viņam tiesības balsot ar 916 balsīm. Minētajā paskaidrojumā nav pamatoti argumentēta atšķirība starp 2012.gada 5.aprīļa daļu skaitu un 2012.gada 8.maija izziņā norādīto daļu skaitu, kas dod tiesības /pers. E/ piedalīties sabiedrības pārvaldē, vien norādīts, ka izziņa ir neprecīza. Savukārt atbildētāja argumentus par to, ka dalībnieku sapulce ir sasaukta atbilstoši Komerclikuma 213.un 214.panta nosacījumiem tiesa atstāj bez ievērības, jo uz lietas izskatīšanas brīdi netiek apstrīdēts dokuments par sabiedrības dalībnieku sapulces sasaukšanu, un tiesas ieskatā šim argumentam nav nozīmes celtās prasības izskatīšanā. Tiesai nav pamata vērtēt, vai ir pieļauti būtiski pārkāpumi sapulces sasaukšanā, jo uz šāda pamata prasība nav celta, un prasītāja ieskatā Sabiedrības sapulces sasaukšanas dokumentam nav nozīmes lietā.

Tiesa konstatēja, ka Atbildētāja paskaidrojumiem ir pievienota 2006.gada 24.marta Uzņēmumu reģistra izziņa Nr. 17-3-31627, no kuras redzams, ka publiskajā reģistrā, kas ir atzīstams par publiski ticamu un saistošu trešajām personām 2006.gadā /pers. E/ reģistrētas 12 daļas. Saskaņā ar atbildētāja iesniegto SIA „Penkule" pamatkapitāla daļu dalībnieku reģistru uz 2012.gada 5.aprīli /pers. E/ reģistrētas 916 kapitāldaļas, šim reģistram nav piešķirama publiska ticamība, jo to ir sastādījis pats atbildētājs un tas nav reģistrēts komercreģistrā.

Spriedumā norādīts, ka attiecībā uz atbildētāja argumentu par rezerves kapitāla daļām, nav izprotams saskaņā ar kādu normatīvo aktu šāds rezerves kapitāls ir radīts, un kā tas tiek uzskaitīts.

Tiesa nonākusi pie atziņas, ka pie šādiem apstākļiem, ka no lietā esošajiem pierādījumiem nav iespējams noteikt, cik liels kapitāldaļu skaits bija 2012.gada 5.aprīlī prasītāja īpašumā, kā tas bija veidojies, ka ir vesta kapitāldaļu uzskaite, līdz ar to tiesa atzina, ka 2012.gada 5.aprīļa SIA „Penkule" dalībnieku sapulces lēmumi atzīstami par spēkā neesošiem, jo ir pieļauti būtiski pārkāpumi lēmumu pieņemšanā.

SIA „Penkule" iesniedza apelācijas sūdzību par Dobeles rajona tiesas 2013.gada 17.maija spriedumu, *pārsūdzot spriedumu prasības apmierinātajā daļā.*

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa kļūdaini ir interpretējusi Komerclikuma 194.pantu un nav ņēmusi vērā Komerclikuma 186.panta septīto un astoto daļu. Tā, saskaņā ar Komerclikuma 194.pantu dalībniekiem ir tiesības saņemt no valdes informāciju par sabiedrības darbību un iepazīties ar visiem sabiedrības dokumentiem. Saskaņā ar Komerclikuma 186.panta septīto daļu ar sabiedrības dalībnieku reģistru ir tiesīgi iepazīties dalībnieki, valdes un padomes locekļi, revidents, kā arī kompetentas publiskas iestādes. Saskaņā ar Komerclikuma 186.panta astoto daļu, dalībniekiem ir tiesības saņemt valdes priekšsēdētāja vai valdes pilnvarota valdes locekļa apliecinātu sabiedrības dalībnieku reģistra izrakstu no sev piederošām daļām sabiedrībā.

Norādīts, ka likumdevējs ir nodalījis gadījumus, kad sabiedrības dalībniekiem ir tiesības tikai iepazīties ar sabiedrības dokumentiem vai saņemt informāciju par sabiedrību un gadījumus, kad sabiedrības dalībniekam ir tiesības pieprasīt un saņemt no sabiedrības atvasinājumus (izrakstus, kopijas, norakstus utt.) vai rakstveida informāciju.

Attiecībā uz sabiedrības dalībnieku reģistru, ievērojot Komerclikuma 186.panta septīto un astoto daļu, likumdevējs nepārprotami ir izdalījis, ka attiecībā uz sabiedrības dalībnieku reģistru sabiedrības dalībniekam ir tiesības saņemt tikai šī dokumenta atvasinājuma daļu attiecībā uz sev piederošajām daļām sabiedrībā, bet ar pārējo sabiedrības dalībnieku reģistra daļu tikai iepazīties, nevis saņemt pilnu šī dokumenta atvasinājumu vai kādu citu šī dokumenta atvasinājuma daļu.

Norādīts, ka prasītājam /pers. E/, tāpat kā citiem SIA „Penkule" dalībniekiem, sabiedrības juridiskajā adresē ir iespēja iepazīties ar sabiedrības dalībnieku reģistru un šādu iespēju SIA „Penkule" valde nekad nav liegusi, taču atbildētājam nav pienākums sniegt prasītājam rakstveida informāciju par visiem SIA „Penkule" dalībniekiem piederošo kapitāla daļu skaitu.

Apelācijas sūdzībā atbildētājs atkārtoti vērš tiesas uzmanību argumentiem, kas izklāstīti SIA „Penkule" rakstveida paskaidrojumos par prasību, un proti, ka, lemjot jautājumu par informācijas sniegšanu, sabiedrībai jāizvērtē informācijas pieprasīšanas un izlietošanas mērķis. Savukārt prasītājs nebija iesniedzis pamatojumu informācijas pieprasīšanas nepieciešamībai un tās izlietošanas mērķi.

Attiecībā uz 2012.gada 5.aprīlī SIA „Penkule" pamatkapitāldaļu īpašnieku un pilnvaroto sapulces atzīšanu par spēkā neesošu, apelācijas sūdzībā norādīts, ka pirmās instances tiesas spriedumā iekļautā argumentācija - „tiesa netika skaidrībā, tāpēc prasība ir apmierināma", nav pieļaujama saskaņā Civilprocesa likuma 8.panta pirmo daļu, 190. un 193.pantu.

Norādīts, ka pilnībā nepamatots ir Dobeles rajona tiesas atzinums, ka publiski ticams un saistošs trešajām personām ir tikai Uzņēmuma reģistrā reģistrētais sabiedrības dalībnieku reģistrs, bet SIA „Penkule" vestajam reģistram nav piešķirama publiska ticamība. Gluži pretēji daļu uzskaiti saskaņā ar Komerclikuma normām ved pati sabiedrība nevis Uzņēmumu reģistrs un persona iegūst dalībnieka statusu ar dienu, kad sabiedrība to ierakstījusi sabiedrības dalībnieku reģistrā, nevis ar dienu, kad izmaiņas sabiedrības dalībnieku reģistrā reģistrētas Uzņēmumu reģistrā.

Norādīts, ka SIA „Penkule" lietā ir iesniegusi pilnu informāciju kā ir veidojušās prasītāja /pers. E/ kapitāla daļu skaita izmaiņas no 2003.gada 16.decembra. Šo informāciju pirmās instances tiesa savā spriedumā vispār nav vērtējusi.

Apelācijas sūdzībā izteikts lūgums atzīt /pers. E/ prasību par nepamatotu un pilnībā noraidīt.

Dobeles rajona tiesas 2013.gada 17.maijā *spriedums daļā, kurā daļēji izbeigta tiesvedība lietā, netika pārsūdzēts*. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 203.panta otrās daļas nosacījumiem *nepārsūdzētajā daļā minētais spriedums stājies likumīgā spēkā*.

Tiesas sēdē atbildētāja SIA „Penkule" pilnvarotais pārstāvis /pers. G/ apelācijas sūdzību uzturēja, prasītāja /pers. E/ prasību neatzina par pamatotu. Paskaidrojumos atbildētāja pārstāvis apstiprināja apelācijas sūdzībā norādīto, ka arī paskaidroja, ka strīda pamats ir tas, ka SIA „Penkule", kas ir paju sabiedrības „Penkule" tiesību un saistību pārņēmējs, savā laikā piešķīra dalībniekiem ieguldījuma tiesības, līdz ar ko papildus pamatkapitālam izveidojās rezerves kapitāls. Ieguldījums rezerves kapitālā juridiski vērtējams kā ieguldījums ārpus sabiedrības pamatkapitāla. 2013.gadā kopsapulcē sabiedrība ir pieņēmusi lēmumu dzēst dalībnieku ieguldījumu ārpus pamatkapitāla, rezerves kapitāla naudas summas izmaksājot dalībniekiem. Paskaidroja, ka pēc prasītāja pieprasījuma tika veikta iekšējā revīzija, kuras laikā pētīts jautājums par katram dalībniekam piederošo daļu daudzumu. Revīzijas atzinums ir tāds, ka dalībnieku reģistra uzskaite ir atbilstoša iesniegtajiem dokumentiem un atbilst normatīvajiem aktiem.

Prasītāja /pers. K/ pilnvarotais pārstāvis /pers. F/ prasību uzturēja. Paskaidroja, ka sabiedrībā pastāvošā daļu sadale pamatkapitāldaļās un rezerves kapitāldaļās ir prettiesiska. Precizēja, ka prasītājs apstrīd sapulces lēmumus dēļ apjukuma ar kapitāldaļām.

Noklausoties tiesas sēdē pušu pārstāvju sniegtos paskaidrojumus, novērtējot lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka /pers. E/ prasība *ir nepamatota un noraidāma.* Civillietu tiesu kolēģijas apsvērumi ir sekojoši.

Attiecībā ar prasītāja prasību atzīt dalībnieku sapulcē pieņemto lēmumu par spēkā neesošu, tika konstatēts, ka prasītājs /pers. E/ ir SIA „Penkule" dalībnieks (2.sēj., lietas 35.-59.lapa).

2012.gada 5.aprīlī notika SIA „Penkule" pamatkapitāldaļu īpašnieku un to pilnvaroto sapulce, kuras gaita un pieņemtie lēmumi ir fiksēti protokolā Nr.1 (2.sēj., lietas 10.-14.lapa). No minēta protokola izriet, ka sapulcē piedalījās /pers. E/ pilnvarotā persona /pers. L/. Sapulcē bija izskatīti 11 dažādi jautājumi un pieņemti 11 dažādi lēmumi. Turklāt starp šiem lēmumiem ir bijuši vairāki lēmumi, par kuriem balsojis arī /pers. E/ pārstāvis. Tā, jautājumā par SIA „Penkule" 2011.gada finanšu pārskata apstiprināšanu (darba kārtības 4.jautājums), jautājumā par izmaiņām kapitāldaļu īpašnieku sarakstā (darba kārtības 8.jautājums), jautājumā par SIA „Penkule" sabiedrības kontroliera vēlēšanas (darba kārtības 9.jautājums) neviens no sapulces dalībniekiem „pret" vai „atturas" nebalsoja, līdz ar to secināms, ka arī /pers. E/ pārstāvis balsoja „par" pieņemtajiem lēmumiem.

Komerclikuma 217.panta pirmā daļa paredz, ka tiesa, pamatojoties uz dalībnieka, valdes, padomes vai atsevišķa valdes vai padomes locekļa prasību, var atzīt dalībnieku lēmumu par spēkā neesošu, ja šāds lēmums vai tā pieņemšanas procedūra ir pretrunā ar likumu vai statūtiem vai pieļauti būtiski pārkāpumi sapulces sasaukšanā vai lēmuma pieņemšanā. Prasību var celt triju mēnešu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas.

Saskaņā ar Komerclikuma 217.panta otro daļu, ja lēmums pieņemts, pārkāpjot lēmuma pieņemšanas procedūru, uz šā pamata lēmums nav apstrīdams, ja par tā pieņemšanu nobalsojuši visi dalībnieki.

Pirmās instances tiesa nav pievērsusi savu uzmanību, ka daļa no 2012.gada 5.aprīļa sapulcē pieņemtajiem lēmumiem, ņemot vērā Komerclikuma 217.panta otrās daļas nosacījumiem, nav apstrīdami un tiesai nav nekāda pamata lemt par to atzīšanu par spēkā neesošiem.

Tiesību teorijā atzīts, ka katra pilnīga tiesību norma sastāv no tiesiskā sastāva un tiesiskajām sekām. Tiesību normas sastāvdaļas savstarpēji saista vārdi „vajadzēt" vai „varēt". Ja tiesiskā sastāva gadījumā tiesisko seku iestāšanās ir obligāta, tad tā ir imperatīva tiesību norma, tāpēc tiesību piemērotājam nav nekādu iespēju izvairīties no tiesisko seku iestāšanās. Ja tiesību normas piemērotājs var izvēlēties, izmantot iestājušās tiesiskās sekas vai nē, tad tā ir dispozitīva tiesību norma *(sal. J.Neimanis. Ievads tiesībās, Rīga, 2004, autora izdevums, 46., 52.lpp).*

Komerclikuma 217.panta pirmā daļa atbilst dispozitīvas tiesību normas pazīmēm un šīs normas jēga un mērķis - pamatoti un saprātīgi aizsargāt tiesības un tiesiskās intereses.

Tas nozīmē, ka, pat konstatējot Komerclikuma 217.panta pirmajā daļā noteikto tiesisko sastāvu, tiesai nav pienākums katrā ziņā dalībnieku sapulces lēmumu atzīt par spēkā neesošu, bet normā paredzētās tiesiskās sekas var piemērot vai nepiemērot.

Līdzīgas atziņas ir sniegtas judikatūrā - Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 10.februāra spriedumā Nr.SKC-2010 lietā, kurā pastāvēja strīds par akcionāru sapulces lēmumu atzīšanu par spēkā neesošiem.

Civilprocesa likuma 1.panta pirmā daļa paredz, ka katrai fiziskajai un juridiskajai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā.

Tika konstatēts, ka prasītājs prasības pieteikumā nav norādījis, kāds tieši no 2012.gada 5.aprīļa sapulcē pieņemtajiem lēmumiem un kādā veidā aizskar prasītāja civilo tiesību vai ar likumu aizsargātās intereses. Pirmās instances tiesa šim jautājumam vispār nav pievēsusi nekādu uzmanību.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāvis, sniedzot atbildi uz Civillietu tiesu kolēģijas jautājumiem, arī nevarēja norādīt, kāds tieši no sapulcē pieņemtajiem lēmumiem izraisīja prasītāja tiesību aizskārumu, kādēļ viņš, būdams pārstāvēts šajā sapulcē un atbalstot daļu no pieņemtajiem lēmumiem, griezies tiesā ar prasības pieteikumu.

Ņemot vērā, ka pats prasītājs šajā prasības daļā nav konkrēti norādījis uz savu tiesību aizskārumu, Civillietu tiesu kolēģija uzskata, ka, nekonstatējot konkrētu tiesību aizskārumu, kas būtu radies sapulcē pieņemto lēmumu rezultātā, prasības apmierināšanai nav pamata.

Gadījumā, ja prasītāja mērķis bija šādā veidā atrisināt strīdu ar SIA „Penkule" par to, cik SIA „Penkule" kapitāla daļas pieder prasītājam, jānorāda, šis jautājums nav atrisināms šādā veidā, bet ceļot īpašuma prasību.

Ņemot vērā augstāk minēto, Civillietu tiesu kolēģija uzskata, ka /pers. E/ prasījums par dalībnieku sapulcē pieņemto lēmumu atzīšanu par spēkā neesošu ir nepamatots un noraidāms.

Vērtējot prasītāja prasību daļā par pienākuma uzlikšanu atbildētājam sniegt informāciju, Civillietu tiesu kolēģija piekrīt atbildētāja apelācijas sūdzībā izteiktajam viedoklim, ka pirmās instances tiesa nepareizi tulkoja Komerclikuma normas, kā rezultātā nonākusi pie nepareiza secinājuma.

Komerclikuma 194.pants paredz, ka dalībniekam ir tiesības saņemt no valdes informāciju par sabiedrības darbību un iepazīties ar visiem sabiedrības dokumentiem. Šīs tiesības var ierobežot katrā konkrētajā gadījumā ar dalībnieku sapulces lēmumu, ja ir pamatotas aizdomas, ka dalībnieks iegūtās ziņas varētu izmantot pretēji sabiedrības mērķim, nodarot sabiedrībai vai ar to vienā koncernā ietilpstošajam subjektam, vai trešajām personām būtisku kaitējumu vai zaudējumus.

Komerclikuma 187.panta vienpadsmitā daļa nosaka, ka ar dalībnieku reģistru *ir tiesīgi iepazīties dalībnieki,* valdes un padomes locekļi, revidents, kā arī kompetentas publiskas iestādes.

Komerclikuma 187.panta divpadsmitā daļa nosaka, ka *dalībniekam ir tiesības saņemt* valdes priekšsēdētāja vai valdes pilnvarota valdes locekļa apliecinātu sabiedrības dalībnieku reģistra *izrakstu par sev piederošajām daļām* sabiedrībā vai pēdējā reģistra nodalījuma kopiju (likuma redakcijā, kas ir spēkā ar 01.07.2013).

Tulkojot Komerclikuma 194.pantā ietverto tiesību normu sistēmiski, t.i., noskaidrojot tiesību normas jēgu saistībā ar citām tiesību normām, kas iekļautas Komerclikuma 187.panta vienpadsmitajā un divpadsmitajā daļā, secināms, ka attiecībā par sev piederošām kapitāla daļām dalībnieks ir tiesīgs iegūt informāciju, saņemot dalībnieku reģistra atvasinājumu – izrakstu par viņam piederošām daļām, savukārt attiecībā par citiem dalībniekiem piederošām daļām viņš var iegūt informāciju, realizējot Komerclikuma 187.panta vienpadsmitajā daļā paredzētās tiesības, t.i., iepazīties ar dalībnieku reģistru.

Nav strīda par to, ka prasītājam nav liegtas tiesības iepazīties ar SIA „Penkule" dalībnieku reģistru, lai saņemtu informāciju par citiem dalībniekiem piederošām kapitāla daļām, kā to paredz Komerclikuma 187.panta vienpadsmitā daļa. Savukārt dalībnieka tiesības saņemt dalībnieka reģistra izrakstu vai kādu citu dokumenta atvasinājumu par citiem dalībniekiem piederošām daļām likumā nav paredzētas. Līdz ar to arī šajā gadījumā nav saskatāms atbildētāja tiesību aizskārums.

Civillietu tiesu kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa, izšķirot strīdu šajā daļā, ir kļūdaini interpretējusi Komerclikuma normas un bez tiesiska pamata uzlikusi atbildētājam par pienākumu sniegt /pers. E/ informāciju par visiem SIA „Penkule" dalībniekiem piederošo kapitāla daļu skaitu sabiedrībā uz 2012.gada 11.aprīli, norādot arī procentuālo daļu skaita izteiksmi pret sabiedrības pamatkapitālu.

Pie šādiem apstākļiem prasītāja prasība tās apelācijas instances tiesā izskatāmajā daļā ir noraidāma pilnā apmērā.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa paredz, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam- proporcionāli tai prasījuma daļai, kurā prasība noraidīta.

Atbildētājs ir samaksājis valsts nodevu lietā par apelācijas sūdzību Ls 50 apmērā (2.sēj., lietas 156.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas nosacījumiem minētie SIA „Penkule" izdevumi ir piedzenami no prasītāja /pers. E/ pilnā apmērā.

Civilprocesa likuma 42.panta otrā daļa paredz, ka tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta otro daļu no prasītāja /pers. E/ par labu valstij ir piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi tiesas pavēstu nosūtīšanai un citu dokumentu nosūtīšanai pirmās instances tiesā un apelācijas instances tiesā, kas nav samaksāti iepriekš Ls 5,06 apmērā. Jānorāda, ka prasītāja samaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi tiesas pavēstu nosūtīšanai un citu dokumentu nosūtīšanai sastāda 6,60 (1.sēj., lietas 9.lapa un 2.sēj., lietas 9.lapa), savukārt radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi tiesas pavēstu nosūtīšanai un citu dokumentu nosūtīšanai pirmās instances tiesā un apelācijas instances tiesā kopā sastāda Ls 11,66.

Ņemot vērā augstāk minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 42.panta otro daļu, 93. panta pirmo daļu, 97.pantu, 192.pantu, 193. pantu, 203.panta otro daļu, 204.^{1} pantu, 432.-434.pantu, Civillietu tiesu kolēģija

nosprieda

/pers. E/ prasību pret SIA „Penkule" par pienākuma uzlikšanu sniegt informāciju un dalībnieku sapulcē pieņemto lēmumu atzīšanu par spēkā neesošiem izskatāmajā daļā noraidīt.

Piedzīt no /pers. E/, /personas kods/, par labu SIA „Penkule", reģ.Nr.45103000911, tiesas izdevumus sakarā ar samaksāto valsts nodevu Ls 50 apmērā.

Piedzīt no /pers. E/, /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus tiesas pavēstu nosūtīšanai Ls 5,06 apmērā.

Noteikt /Pers. E/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums 2013.gada 16.decembris.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Zemgales apgabaltiesā, Jelgavā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja M.Terjuhana

Tiesneses D.Baltā

A.Misiuna